

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 1. juni 2022
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Camilla Maria Andersen
Sagsnr.: 2022-0035-0305
Dok.: 2378672

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AI fra Folketingets Rets-
udvalg den 7. juni 2022**

Samrådsspørgsmål AI:

”Idet der henvises til Institut for Menneskerettigheders rapport fra marts 2022 om etnisk profilering i dansk politi bedes ministeren kommentere på rapportens konklusioner samt redegøre for, hvad ministeren agter at foretage sig for at modvirke den etniske profilering, der foregår. Ministeren bedes ligeledes redegøre for, hvordan ministeren vil sikre, at der ikke sker diskriminerende forskelsbehandling i dansk politis kontakt med borgerne”.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet og for spørgsmålet.

Diskrimination hører ikke hjemme i et moderne samfund som vores. I Danmark skal man kunne være fri til at være den, man er. Derfor skal vi også sige fra, når vi oplever diskrimination, hvad enten det sker på baggrund af hudfarve, etnicitet, seksualitet eller noget helt fjerde.

Det er også derfor, at regeringen sammen med partierne bag finanslovsaftalen har besluttet, at der skal udarbejdes en handlingsplan, der bekæmper racisme i samfundet generelt.

Diskrimination i politiet er selvsagt lige så uacceptabelt, som hvis det forekommer andre steder i samfundet.

Det er imidlertid ikke min opfattelse, at der er et generelt problem med diskrimination i politiet. Og skulle det ske, at der er sager, hvor politiet træder ved siden af, så er det mit klare indtryk, at der bliver sat ind over for det.

Det vender jeg tilbage til. Først vil jeg sætte et par ord på den rapport, som Institut for Menneskerettigheder har udarbejdet om etnisk profilering.

[Om rapporten fra Institut for Menneskerettigheder]

Rapporten fremlægger resultaterne af tre undersøgelser af etnisk profilering i dansk politi.

En af hovedkonklusionerne er, at personer med etnisk minoritetsbaggrund i højere grad end personer af dansk oprindelse sigtes og anholdes for forhold, som de ikke findes skyldige i. Det fremgår også, at nogle mænd med etnisk minoritetsbaggrund oplever at blive diskrimineret af politiet.

Jeg tager undersøgelseernes resultater alvorligt. Også selvom der kan være andre forklaringer end etnisk profilering på de forskelle, som Institut for Menneskerettigheder retter fokus på i rapporten.

Det siger jeg ikke for at bagatellisere emnet, eller fordi politiet ikke skal være opmærksomt på spørgsmålet om etnisk profilering, men fordi det er vigtigt at have alle nuancer med.

En supplerende forklaring kan eksempelvis være, at politiet har en større tilstedeværelse i kriminalitetsbelastede områder, og at der statistisk set er en højere koncentration af personer med anden etnisk baggrund i en række af disse områder.

En anden medvirkende forklaring kan være, at personer med etnisk minoritetsbaggrund i højere grad anmeldes til politiet.

Det betyder i begge tilfælde, at personer med etnisk minoritetsbaggrund i realiteten er genstand for øget kontrol og dermed oftere bliver sigtet, ikke på grund af etnisk profilering, men fordi de optræder i de sammenhænge, hvor politiet i øvrigt og af naturlige grunde har fokus.

Der kan også være andre forklaringer. Der kan f.eks. være forskel på graden af tillid til myndighederne i forskellige miljøer. Hvis der er mistillid og manglende vilje til at samarbejde med politiet – både fra den sigtede og fra ofres og vidners side – ja så kan det blive vanskeligt at løfte bevisbyrden til en fældende afgørelse, og dermed kan det være vanskeligere at nå fra en sigtelse til en fældende afgørelse.

Institut for Menneskerettigheder nævner selv nogle af disse forklaringer, men instituttet tager ikke højde for dem i instituttets beregninger.

[Om forekomsten af diskrimination i politiet]

Så er der spørgsmålet om, hvorvidt der forekommer diskrimination på grund af etnicitet i politiet – i møderne mellem politi og borger.

Her er det vigtigt at holde sig for øje, at etnisk profilering godt kan indgå i politiets arbejde på en saglig måde, og uden at det er udtryk for diskrimination.

Når politiet eksempelvis under en efterforskning arbejder ud fra et bestemt signalement af en gerningsperson, vil etnicitet kunne indgå som en del af flere andre faktorer i dette signalement – det må bare ikke være det eneste kendetegn i signalementet. Når vi taler om politiets arbejde, er det derfor vigtigt, at vi skelner mellem legitim/lovlig profilering på den ene side og illegitim/ulovlig profilering på den anden side.

Men som sagt er det min klare opfattelse, at der ikke er et generelt problem i politiet med diskrimination på baggrund af etnisk profilering.

Det baserer jeg navnlig på de oplysninger og de tal, som myndighederne på området er i besiddelse af.

Jeg kan i den forbindelse henvise til, at Politiklagerådet med jævne mellemrum vælger bestemte fokusområder, som Den Uafhængige Politiklagemyndighed skal se nærmere på. I de seneste år har politiets diskrimination over for borgere været et fokusområde.

Politiklagemyndigheden har i den forbindelse oplyst, at myndigheden – på baggrund af de sager om racisme, forskelsbehandling og diskrimination, som myndigheden har behandlet – ikke har set generelle problemstillinger, der har gjort, at myndigheden har fundet anledning til at rette henvendelse til Rigspolitiet vedrørende emnet.

Derudover er der ikke noget i Rigspolitiets og Rigsadvokatens tal over klager vedrørende politiets dispositioner for perioden 2019-2021, der peger på, at der skulle være en generel tendens til uhensigtsmæssige dispositioner fra politiets side, når det gælder diskrimination på baggrund af etnicitet.

Betyder det så, at der ikke kan forekomme konkrete eksempler på, at politiet diskriminerer eller forskelsbehandler på et usagligt grundlag? Nej, det gør det ikke.

[Om at forebygge diskrimination i politiet]

Derfor er det vigtigt, at politiet løbende arbejder med at forebygge, at diskrimination kan forekomme. Ligesom det er vigtigt, at alle politiansatte kan skelne klart mellem, hvad der er legitim profilering, og hvad der er diskrimination og dermed illegitim etnisk profilering.

Det arbejder politiet løbende med på flere måder. Allerede i politiets rekrutteringsfase er der stort fokus på, at man generelt fremtræder på en måde, der falder inden for rammerne af politiets værdier.

Herudover består en del af undervisningen på Politiskolen i at gennemgå og diskutere politiets skønsbeføjelser, herunder hvad der er legitim profilering, og hvad der er diskrimination. I det hele taget har politiskolens undervisning til formål at klæde eleverne på til at kunne håndtere deres magtbeføjelser på en ansvarlig måde.

Den tilgang til politiarbejdet, der løber som en rød tråd gennem hele uddannelsesforløbet, er, at alle borgere – uden undtagelse – skal behandles med ligeværd og respekt. Derfor bør det ligge i enhver politimands – eller kvindes – DNA, at der ikke skal diskrimineres.

Og helt konkret har instituttets rapport også givet anledning til tiltag i politiet. Rigspolitiet og Politiskolen har således afholdt en række møder med instituttet, hvor man har drøftet opmærksomhedspunkter i relation til etnisk profilering. Desuden har instituttet på et personalemøde på Politiskolen den 3. juni 2022 holdt et oplæg om rapporten om etnisk profilering.

Herudover har Rigspolitiet den 25. maj 2022 afholdt et møde med instituttet om eventuelle fremtidige analyser. Her blev det aftalt, at Rigspolitiet i relevant omfang vil være behjælpelig med adgang til og indblik i relevant data samt stå til rådighed med politifaglig og kriminologisk sparring i forbindelse med eventuelle fremtidige undersøgelser på området.

[Om anbefalingerne, herunder lovændring]

I forhold til spørgsmålet om – som anbefalet af Institut for Menneskerettigheder – at indføre et specifikt forbud mod diskrimination, herunder etnisk profilering, i politiloven har jeg svært ved at se, at det skulle ændre noget.

Der gælder allerede et forbud mod diskrimination på baggrund af bl.a. etnicitet i dansk lovgivning. Det følger både af almindelige forvaltningsretlige principper og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at der

ikke må ske usaglig forskelsbehandling på baggrund af blandt andet etnicitet. Det gælder naturligvis også for politiet.

Det er politiet helt opmærksomt på – og som nævnt bliver der undervist i at undgå netop det på Politiskolen – så jeg mener ikke, at der er behov for at ændre politiloven.

[Afsluttende bemærkninger]

Til slut vil jeg gerne understrege, at vi skal tage spørgsmålet om diskrimination alvorligt, og at det er min forventning, at politiet løbende har fokus på at undgå diskrimination og lære af de sager, der har været håndteret forkert.

Vi har og skal fortsat have et politi, der arbejder for at skabe tryghed for alle borgere i Danmark. Og det skal der ikke være nogen undtagelser til.

Tak for ordet.